

T.C. Yargıtay Başkanlığı - Hukuk Genel Kurulu

Esas No.: 2018/1000

Karar No.: 2022/373

Karar tarihi: 24.03.2022

MAHKEMESİ: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesi

Taraflar arasındaki "şikâyet" isteminden dolayı yapılan inceleme sonunda, Ankara 11. İcra (Hukuk) Mahkemesince verilen şikâyetin reddine ilişkin karar, borçlu vekilinin istinaf başvurusu üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesi tarafından kaldırılarak şikâyetin kabulüne karar verilmiş, alacaklı vekili tarafından temyiz edilen karar Yargıtay 12. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesince Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

I. İNCELEME SÜRECİ

Borçlu İstemi:

Borçlu vekili; müvekkili şirket aleyhine başlatılan ilamlı takibe dayanak ilamın Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 22.06.2016 tarihli ve 2015/9114 E., 2016/6883 K. sayılı kararı ile müvekkili şirket lehine bozulduğunu, bozma ilamının davacı (takip alacaklısı) vekiline 22.07.2016 tarihinde tebliğ edildiğini, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (İİK) 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince bozma kararı uyarınca takibin olduğu yerde durması gerektiğini, ancak alacaklının ilamın bozulmasından sonra haciz talebinde bulunduğunu ve müvekkilinin taşınmazlarına haciz şerhi konulduğunu, ilamın bozulması sebebiyle icra takibinin durdurulmasının ve bozma sonrasında yapılan icra işlemlerinin iptalinin gerektiğini ileri sürerek

icra takibinin durdurulmasına ve bozma kararı sonrası yapılan icra işlemlerinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Alacaklı Cevabı:

Alacaklı vekili; borçlunun tehiri icra kararı almadığını, ilamlı takibin kesinleşmesi üzerine 13.06.2016 tarihinde haciz talebinde bulduklarını, dayanak ilamın temyiz incelemesi sonucu bozulduğunu, şikâyet konusu yapılan işlemin ise bozma kararının tebliğinden önce 13.06.2016 tarihinde yapıldığını, haciz talebi üzerine Nevşehir Tapu Müdürlüğü'nün 11.07.2016 tarihli cevabi yazısının dosyaya geldiğini ve belirtilen eksikliğin giderilerek tapu müdürlüğüne (09.11.2016 tarihli) yeni müzekkere gönderildiğini, yani (09.12.2016 tarihli haciz şerhinin) yeni bir haciz işlemi olmayıp, 13.06.2016 tarihinde talep edilen icra-i işlemin devamı niteliğinde olduğunu, Yargıtay'ın bozma kararının bozma öncesi yapılan icra işlemlerine etkisinin bulunmadığını, haczin kaldırılmasının da mümkün olmadığını, takibe dayanak ilamın bozulmasından sonra kesinleşmiş bir karar bulunmadığından borçlunun bu aşamada sadece takibin durdurulmasını isteyebileceğini, eski hâle getirme ile haczin kaldırılmasını isteyemeyeceğini, İİK'nın 40. maddesi gereğince haczin baki kalmak kaydıyla takibin durdurulabileceğini belirterek şikâyetin reddini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesi Kararı:

Ankara 11. İcra (Hukuk) Mahkemesinin 06.02.2017 tarihli ve 2016/1188 E., 2017/51 K. sayılı kararı ile; dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda, borçlunun (icra mahkemesinin) karar tarihinde dahi takip dosyasına dayanak ilamın bozulmasına ilişkin Yargıtay kararını ibraz etmediği, takip dosyasına bozma kararının ibraz edilmemesi nedeniyle yapılan haciz işleminin doğru olduğu Özel Dairenin 21.11.2013 tarihli ve 2013/8498 E., 2013/17298 K. sayılı kararı ile benzeri kararlarının da aynı yönde olduğu gerekçesi ile şikâyetin reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararı:

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde borçlu vekili tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 21.09.2017 tarihli ve 2017/1032 E., 2017/1811 K. sayılı kararı ile; şikâyete konu icra dosyasının incelenmesinde, alacaklının Nevşehir 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin (Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla) 31.03.2015 tarihli ve 2010/32 E., 2015/199 K. sayılı ilamına dayalı olarak ilamlı takibe başladığı, icra emrinin borçluya (vekiline) 24.11.2015 tarihinde tebliğ edildiği, alacaklı vekilinin 13.06.2016 tarihli talebinin icra müdürlüğünce 23.06.2016 tarihinde kabul edilerek tapu müdürlüğüne müzekkere yazıldığı, ancak 11.07.2016 tarihli müzekkere cevabında haciz talebinin reddedildiğinin bildirildiği, daha sonra yeniden (alacaklı vekilinin 09.11.2016 tarihli talebi üzerine) 09.11.2016 tarihinde haciz kararı verilerek haciz işleminin uygulandığı, takip konusu ilamın Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 22.06.2016 tarihli ve 2015/9114 E., 2016/6883 K. sayılı kararı ile bozulduğu, ancak bozma ilamının icra dosyasına ibraz edilmediği, ilk derece mahkemesince borçlunun İİK'nın 40. maddesi gereğince takibin durdurulması istemi konusunda bir karar verilmemiş ise de, borçlu tarafından talep hâlinde icra müdürlüğünce takibin durdurulması mümkün olduğundan ve yeniden yargılama (inceleme) yapılmasını gerektirmediğinden bu hususta karar verilmesi gerektiği, diğer istinaf nedenlerinin incelenmesine gelince; İİK'nın 40. maddesinin 1. fıkrasındaki hükmün emredici nitelikte olup, ilamın bozulduğu tarihte icra takibi duracağından, bozma ilamının icra dosyasına sunulmaması ya da geç sunulmuş olmasının bozma kararından sonra yapılan icra takip işlemlerini geçerli hâle getirmeyeceği, her ne kadar alacaklı vekili bozma kararından önce 13.06.2016 tarihinde haciz talebinde bulunmuş ise de, icra müdürlüğünce haciz kararının 23.06.2016 tarihinde bozmadan sonra verildiği, kaldı ki bu haciz işlemi talebinin tapu müdürlüğü tarafından reddedildiği ve haciz kararının 09.11.2016 tarihinde tesis edildiği, İİK'nın 40. maddesine göre bozma ilamından sonra uygulanan hacizlerin usulsüz olduğu gerekçesi ile şikâyetçi borçlunun istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesinin kararının kaldırılmasına, şikâyetin kabulü ile İİK'nın 40. maddesi gereğince Ankara 24. İcra

Müdürlüğünün 2015/24903 E. sayılı dosyasının icra müdürlüğünce durdurulmasına, bozma kararından sonra 23.06.2016 ve 09.11.2016 tarihlerinde Nevşehir ili, Merkez ilçesi, Bekdik Mahallesinde bulunan ve tapununun 1998 ada 24 parsel sayısında kayıtlı taşınmaza uygulanan haczin kaldırılmasına karar verilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı:

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde alacaklı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 17.01.2018 tarihli ve 2017/16253 E., 2018/600 K. sayılı kararı ile;

"...Dosya kapsamında; haciz talebi bozma ilamından önce yapılmıştır. İcra Müdürlüğün'ce eksik işlem yapılmış olması bozmadan önce yapılan talebi geçersiz hale getirmez. Ayrıca icra dosyasında bozma ilamı ibraz edilinceye kadar yapılan işlemler geçerli olup icra takibi devam eder. Davacı borçlu karar tarihinde dahi takip dosyasına bozma ilamını ibraz etmemiştir. Bu durumda Bölge Adliye Mahkemesince, istinaf talebinin reddine karar verilmesi gerekirken talebin kabulü yönünde hüküm tesisi doğru değildir..." gerekçesiyle karar bozularak, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

Direnme Kararı:

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 16.04.2018 tarihli ve 2018/716 E., 2018/814 K. sayılı kararı ile; önceki gerekçenin yanında, İİK'nın 40. maddesinin 1. fıkrasındaki hükmü emredici nitelikte olup, ilamın bozulduğu tarihte icra takibi duracağından bozma ilamının icra dosyasına sunulmaması ya da geç sunulmuş olmasının bozma kararından sonra yapılan icra takip işlemlerini geçerli hâle getirmeyeceği, haciz tarihi alacaklının haciz talep tarih değil icra müdürlüğünce hacze karar verilen tarih olup, alacaklının bu hususu şikâyet konusu yapmadığı gerekçesi ile direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi:

Direnme kararı alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; İİK'nın 40. maddesi karşısında takip dayanağı ilamın bozulmasına ilişkin kararın icra dosyasına ibraz edilinceye kadar yapılan işlemlerin geçerli olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre taşınmaza konan haczin kaldırılmasının gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

III. GEREKÇE

İlamların icrası İİK'nın ikinci babında 24 ilâ 41. maddeler arasında düzenlenmiştir. İlamlı icraya başvurabilmek için kural olarak hükmün kesinleşmiş olması şart değildir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) Geçici 3. maddesinin atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (HUMK)'nin 443. maddesi gereğince kural olarak temyiz edilmiş olması da ilamın icrasını durdurmaz. Ancak bazı istisnai durumlarda ilam kesinleşmedikçe icraya konulamaz. Bu istisnaların bir kısmı HUMK'nın 443. maddesinde belirtildiği gibi bir kısmı da özel yasalarda düzenlenmiştir.

Konusu para olan ilamların icraya konulabilmesi için hükmün kesinleşmiş olması şart değildir. İlamının temyiz edilmiş olması, (HUMK m. 443 ve İİK m. 36 hükümlerine göre Yargıtay'dan icranın geri bırakılması - tehiri icra- kararı getirilmedikçe) ilamın icrasını durdurmaz (HUMK m. 443/1- c. I). İİK'nın 364. maddesinin 3. fıkrasındaki "teyiz satıştan başka icra muamelelerini durdurmaz" hükmü, yalnız icra mahkemelerinin takip hukukuna ilişkin kararları için olup, bu hüküm mahkeme ilamlarının icrası (ilamlı icra) hakkında uygulanmaz (Kuru, Baki: İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Ankara 2013, s. 913,915).

Kesinleşmeden icraya konulabilen ilâmların (hükümlerin) temyiz edilmiş olması, kendiliğinden ilamın icrasını durdurmaz. Hükmü temyiz eden borçlunun, kesinleşmeden icraya konulmuş olan ilamın icrasını durdurabilmek için, teminat karşılığında, Yargıtaydan icranın geri bırakılması (tehiri icra) kararı alması gerekir (HUMK m. 443/1; İİK m. 36) (Kuru, s. 916).

İcra ve İflas Kanunu'nun 40. maddesinin 1. fıkrası ise "Bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur." hükmünü içermektedir. İcra takip işlemi İİK'nın 40. maddesi anlamında "icra" kavramına dahildir. Bu nedenle bozulmuş bir ilama dayanarak borçlunun mallarına haciz konulması olanaksızdır (Postacioğlu, İlhan/ Altay, Sümer: İcra Hukuku Esasları, İstanbul 2010, s. 792).

Bu aşamada icra takip işlemi ve taraf icra işlemi kavramlarının açıklanmasında fayda bulunmaktadır.

İcra takip işlemleri öğretide yapılan tanımlamaya göre icra organları tarafından borçluya karşı yapılan, borçlunun hukukî durumuna zarar vermeye elverişli olan ve cebri icranın alacaklı yararına ilerlemesi amacına yönelmiş bulunan işlemlerdir (Kuru, s. 148). Taraf icra işlemleri ise takibin taraflarınca yapılan takibe yön ve şekil veren, çoğunlukla da icra organlarını işlem yapmaya yönelten işlemlerdir (Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Ayvaz Taşpınar, Sema/ Hanağası, Emel: İcra ve İflas Hukuku, Ankara 2020, s. 113). Örneğin haciz talep edilmesi taraf takip işlemi olup, haczin yerine getirilmesi ise icra takip işlemidir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 40. maddesinin 1. fıkrasında ise bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması ile icra takip işlemlerinin olduğu yerde duracağı düzenlemiştir. İcra takip işlemlerinin durması için ilamın icra dosyasına ibrazının gerektiği açıkça hüküm altına alınmamıştır. Bu emredici hükmü karşısında, ilamın Yargıtayca bozulduğu tarihte icra takip işlemleri duracağından, bozma

ilamının icra dosyasına geç sunulmuş olması, bozma ilamından sonra yapılan icra takip işlemlerini geçerli kılmaz.

Uyuşmazlığın çözümü için haciz işleminin de açıklanması gerekmektedir.

Haciz, cebri icra organı tarafından yapılan devlete ilişkin bir hakimiyet tasarrufu olup, icra takibinin konusu olan belli bir para alacağının ödenmesini sağlamak için, bu yolda istemde bulunan alacaklı lehine, söz konusu alacağı karşılayacak miktar ve değerdeki borçluya ait mal ve haklara, icra memuru tarafından hukuken el konulmasıdır. İİK'nın 85. maddesinin 1. fıkrasına göre icra dairesince, borçlunun kendi yedinde veya üçüncü şahısta bulunan menkul malları ile gayrimenkullerinden ve alacak ve haklarından alacaklının ana para, faiz ve masraflar da dâhil olmak üzere bütün alacaklarına yetecek miktarı haczedilir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 102. maddesi haczedilen malların tutanağa yazılması ve esasında taşınır ve taşınmaz mallar hakkında haciz tutanağının mahallinde (malların bulunduğu yerde) düzenlenmesini öngörmektedir. Başka bir anlatımla icra memuru bu malları yerinde gördükten sonra bunların haczedildiğini (kıymetleri ile birlikte) haciz tutanağına yazar. Haciz tutanağının altı, haczi yapan icra dairesi görevlisi, hazır bulunan alacaklı, varsa vekili, borçlu veya temsilcisi, varsa yediemin ve bilirkişi tarafından imzalanır (İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği m. 41/2). İİK'nın 79. maddesinin 2. fıkrasına göre resmî sicile kayıtlı malların haczi takibin yapıldığı icra dairesince kaydına işletilmek suretiyle doğrudan da yapılabilir. 17.07.2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonrasında uygulamada taşınmazın bulunduğu yere gidilerek tutanak düzenlenmemekte, yalnızca tapu kaydına İİK'nın 91. maddesine göre haciz şerhi konulmaktadır. Anılan maddeye göre taşınmaz haczi ile tasarruf hakkı Medeni Kanununun 920. (4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 1010) maddesi anlamında tahdide uğrar. Sicile kaydedilmek üzere haciz keyfiyeti ne miktar meblağ için yapıldığı ve alacaklının adı ile tebliğe yarar adresi icra dairesi tarafından tapu siciline bildirilir.

Somut olayda ise; alacaklı tarafından Nevşehir 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin (Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla) 31.03.2015 tarihli ve 2010/32 E., 2015/199 K. sayılı ilamına dayalı olarak toplam 818.406,91TL alacağın tahsili için ilamlı icra takibi başlatılmış ve (örnek 4-5) nolu icra emri borçlu vekiline 24.11.2015 tarihinde tebliğ edilmiştir. Alacaklı vekili 08.02.2016 tarihinde tapu kayıtlarının sorgulanarak varsa gayrimenkullerine haciz konulmasını talep etmiş, icra müdürlüğünce 16.02.2016 tarihinde masraf verildiğinde talep gibi işlem yapılmasına karar verilmiş ve 16.02.2016 tarihinde takbis sisteminde sorgulama yapılmıştır. Alacaklı vekilinin 13.06.2016 tarihinde ekte bilgileri bulunan borçlu şirkete ait taşınmaza haciz şerhi işlenmesi için Nevşehir Tapu Müdürlüğüne müzekkere yazılmasını talep etmiş, dilekçesinin ekinde de 16.02.2016 tarihinde takbis sisteminde yapılan sorgulama sonucunu sunmuştur. İcra müdürlüğünce 23.06.2016 tarihinde masraf verildiğinde talep gibi işlem yapılmasına karar verilmiş ve Nevşehir Tapu Müdürlüğüne haciz müzekkeresi gönderilmiştir. Nevşehir Tapu Müdürlüğünün 11.07.2016 tarihli cevabında icrai haciz tesisi talebinin kurum bilgisi/yazının tarihi/sayısı/borç miktarı bildirilmediğinden reddedildiği bildirilmiştir. Alacaklı vekili 09.11.2016 tarihinde borçlu adına kayıtlı varsa taşınmazın kaydına haciz şerhi işlenmesini talep etmiş, icra müdürlüğünce 09.11.2016 tarihinde masraf verildiğinde talep gibi işlem yapılmasına karar verilmiş ve Nevşehir Tapu Müdürlüğüne haciz müzekkeresi gönderilmiştir. Nevşehir Tapu Müdürlüğünün 09.12.2016 tarihli cevabında borçlu şirket adına kayıtlı taşınmaz üzerine icrai haciz tesis işlemi yapıldığı bildirilmiştir.

Alacaklı vekilinin de cevap dilekçesinde beyan ettiği üzere haciz talep tarihi 13.06.2016 tarihidir. Bu tarihten önce 08.02.2016 tarihli borçluya ait tapu kayıtlarının sorgulanması talebi, haciz öncesi bir talep niteliğinde olup bu talep üzerine konulan bir haciz de bulunmamaktadır.

Borçlu vekili icra mahkemesine başvurusunda ilamlı takibe dayanak ilamın Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 22.06.2016 tarihli ve 2015/9114 E., 2016/6883 K. sayılı kararı ile bozulduğunu belirterek, İİK'nın 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince bozma kararı uyarınca takibin olduğu

yerde durması gerektiğinden bozma kararı sonrası icra işlemlerinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince takibe dayanak ilamın bozulması ile icra takip işlemleri olduğu yerde durur, bozma kararından sonra icra takip işlemi yapılamaz. Bozma ilamının icra dosyasına sunulmaması bu sonuca etkili değildir. Takibe dayanak ilam 22.06.2016 tarihinde bozulmuş olup, bozma kararından sonra icra müdürlüğünce 23.06.2016 tarihinde haciz talebi kabul edilmiş ve haciz serhi tapu kaydına 09.12.2016 tarihinde işlenmiştir. Haciz tarihi alacaklının haciz talebinde bulunduğu tarih olmayıp, icra müdürünün haciz talebini kabul ettiği tarihtir. Bu durumda bozma kararı ile duran takipte icra takip işlemi yapılamayacağından, bozma ilamından sonra yapılan icra takip işlemi niteliğindeki haciz işlemi usulsüzdür. Bozma ilamının icra dosyasına sunulmaması bozma kararından sonra yapılan icra takip işlemlerini geçerli hâle getirmez.

Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; cebri icra hukukuna hâkim olan taraflarca getirilme (hazırlama) ilkesine göre tarafların takibi etkileyecek vakaları ve delilleri sunması gerektiği, icra organlarının delilleri kendiliğinden araştırmasının mümkün olmadığı, icra müdürünün 13.06.2016 tarihli haciz talebini kabul ettiği, 23.06.2016 tarihinde dahi icra dosyasında İİK'nın 36/1. maddesi kapsamında alınmış bir mehil ve getirilmiş tehir-i icra kararının bulunmadığı, HMK'nın 367/1. maddesi gereğince ilam temyiz edilmiş olsa da takibin devam edeceği, İİK'nın 79 ve 85. maddeleri gereği talep hâlinde icra müdürünün haczi uygulamak zorunda olduğu ve bütün bunlara engel olabilecek İİK'nın 40/1 maddesinde belirtilen bozma ilamının taraflarca getirilme ilkesi gereği borçlu tarafından dosya ibraz edilmediği, bu nedenle 23.06.2016 tarihinde icra müdürünün haczi kabul işleminde bir usulsüzlük bulunmadığı gerekçesi ile direnme kararının bozulması gerektiği görüşü ileri sürülmüş ise de, bu görüş Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

Hâl böyle olunca Bölge Adliye Mahkemesinin direnme kararı yerinde olup onanması gerekmiştir.

IV. SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

Alacaklı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile direnme kararının ONANMASINA,

Harç peşin alındığından harç alınmasına yer olmadığına, 24.03.2022 tarihinde yapılan ikinci görüşmede oy çokluğu ile kesin karar verildi.

KARŞI OY

Borçlu vekili, takip dayanağı ilamın 22.06.2016 tarihinde bozulduğunu, takibin İİK 40. maddesi doğrultusunda bu tarihten itibaren durması gerektiğinden, sonradan tesis edilen haciz işlemlerinin iptalini istemiştir.

Alacaklı vekili kesinleşen takipte 13.06.2016 tarihinde haciz talep edildiğini ve haciz için işlemlere başlanıldığını, şikâyete konu istemin bozma kararından çok önce yapıldığını, durdurulabileceğini kaldırılamayacağını bildirmiştir.

Mahkemece, şikâyetçi borçlunun, karar tarihinde dahi takip dosyasına Yargıtay kararını (bozma) ibraz etmediği nedeniyle şikâyetin reddine karar verilmiş, Bölge Adliye Mahkemesi, İİK 40. maddesine göre takibin temyizen bozulduğu tarihte duracağı, 13.06.2016 tarihinde haciz talebinde bulunulmuş ise de, icra müdürlüğünce haciz kararı 23.06.2016 tarihinde verildiğinden bozma kararından sonra uygulanan haczin usulsüz olduğu gerekçesi ile borçlunun istinaf talebini kabul etmiştir.

Özel Daire, haciz talebinin bozma ilamından önce yapıldığı İcra Müdürlüğünce eksik işlem yapılmasının bu talebi geçersiz hâle getirmeyeceği, bozma ilamı ibraz edilinceye kadar icra dosyasında yapılan

işlemler geçerli olduğundan, icra takibinin devamı edeceği, karar tarihinde dahi bozma ilamının icra dosyasına ibraz edilmediği nedeniyle istinaf talebinin reddi gerekirken kabulünün doğru olmadığını belirterek istinaf mahkemesi kararını bozmuştur.

Uyuşmazlık İİK 40. maddesi karşısında, takip dayanağı ilamın bozulması kararı icra dosyasına ibraz edilinceye kadar, yapılan işlemlerin geçerli olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre taşınmaza konan haczin kaldırılmasının gerekip gerekmediği hususundadır.

Uyuşmazlığın çözüme kavuşturulması için gözönünde bulundurulması gereken müesseselerden ilki şikâyet müessesesidir. Şikâyet, icra (ve iflas) dairelerinin, kanuna aykırı olan veya hadiseye uygun bulunmayan işlemlerinin iptali veya düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen veya sebepsiz sürümcemede bırakılan bir hakkın yerine getirilmesi için başvuru, icra-iflas hukukunda kendine özgü bir kanun yoludur. Şikâyetin konusu icra (iflas) dairelerinin yapmış oldukları işlemlerdir. İşlemden maksat ise icra dairesinin somut bir sorun karşısındaki davranış biçimidir. Mesela, icra müdürünün, borçlunun bir malını haczetmesi, satması gibi.

Değnilmesi gereken diğer müessese haciz müessesesidir. Haciz, kesinleşmiş bir icra takibinin konusu olan belli bir para alacağının ödenmesini sağlamak için bu yolda talepte bulunan alacaklı lehine, borçluya ait mal ve haklara, icra müdürü tarafından ek konulmasıdır. Haciz için iki koşulun varlığı gerekir. Takibin kesinleşmiş olması ve alacaklının talep etmiş olması koşulu. Bu iki hâlin gerçekleşmiş olması hâlinde icra müdürü talepten itibaren en geç üç gün içinde haczi yapmak zorundadır (İİK 79/1 md.). Bu süre hacze başlamak için belirlenmiş olup, başlanılmış haczin daha sonra tamamlanması mümkündür.

Ayrıca uyuşmazlığın karara bağlanabilmesinde gözönünde bulundurulması gereken en önemli ilke cebri icra hukukuna hakim olan ilkelerden biri olan " taraflarca getirilme" (hazırlama) ilkesidir. Kural olarak takip hukukunda taraflar, takibi etkileyecek vakaları ve delilleri sunmalıdır.

İcra organlarının delilleri kendiliğinden araştırması mümkün değildir. Yasa ile açık yetki verilen bir kaç istisna (276 md. 82. md.) dışında takdir hakkı kullanamazlar.

Uyuşmazlık takip dayanağı alacak ilamının Yargıtayca bozulmasının icrayı ne şekilde etkileyeceği konusunda olduğundan hareket noktasının "Temyizin İcraya Etkisi" olarak alınmasında yarar vardır. Alacaklının, bir ilama dayanarak ilamlı icra takibi yapabilmesi için, hüküm kesinleşmiş olması kural olarak şart değildir. HMK 367. maddesinin 2. fıkrası ve yasalarla belirlenmiş özel hâller dışında, para alacakları için alacaklı, hüküm kesinleşmeden takip başlatıp alacağın tahsili yoluna gidebilir. Temyiz kararın icrasını durdurmaz. İcra ve İflas Kanununun icranın geri bırakılmasıyla ilgili 36. maddesi hükmü saklıdır (HMK 367/1). Maddeden anlaşılacağı üzere para alacağının tahsili ile ilgili ilamın temyizden etkilenmesi, icrasının durdurulması, ancak İİK 36. maddesi koşullarında mümkündür. Borçlu ilamın icrasını durdurmak istiyorsa, icra müdürü, alacağın tamamı kadar bir teminat karşılığında borçluya, icranın durdurulması kararı getirmesi için uygun bir süre verir (m. 36,1). İcra durdurulması kararı ilamın icrasını Yargıtayın temyiz incelemesinin sonuna kadar erteler. Hüküm onanırsa kalkar, icraya devam olunur.

Takip hukuku ve hüküm bulunmaması hâlinde tâbi olunan usul hukuku ilkelerini ve yasal düzenlemeleri somut uyuşmazlık kapsamında değerlendirdiğimizde; icra dosyasında alacak ilamına dayalı icra takibi kesinleşmiş, alacaklıda haciz talebinde bulunmuştur. İcra müdürünün üç gün içinde bu talebi icra işlemine dönüştürmesi yasal zorunluluktur. İcra müdürünün keyfi olarak veya ihmalle bu zorunluluğu süresinde yerine getirmemesinin sonuçları, ödeme emri tebliğinden itibaren bir yıllık haciz isteme süresi başlayan, sıra cetveli aşamasında haciz tarih ve saatinin sonuçlarını yaşayacak olan alacaklıya yüklemek mümkün değildir.

Bu nedendir ki 13.06.2016 tarihinde talep edilen haciz ve devamında üç günlük süre nazara alındığında, 22.06.2016 tarihli bozma kararından öncedir.

Ayrıca icra dosyasında 08.02.2016 tarihinde tapu kaydı sorgulaması ile birlikte haciz talep edilmiş 16.02.2016 tarihinde İcra Müdürlüğünce "talep gibi işlem yapılması"na karar verilmiştir. Henüz bu haciz düşmeden yeniden haciz talebi ve yapılan işlemlerin sonuca etkisi olmadığı gibi, alacaklının 13.06.2016 tarihli hacizden söz etmesi dosyada mevcut haczin varlığını ortadan kaldıracak bir kabul anlamına gelmez.

Borçlu vekili 16.02.2016 tarihli haciz talebinin 22.06.2016 tarihli bozma ilamından sonra 23.06.2016 tarihinde kabul edilmiş olması yönündeki icra müdürü işleminin usulsüzlüğü iddiası ile şikâyet yoluna başvurmuştur.

Burada incelenebilecek husus, şikâyet tarihinde icra müdürünün dosya kapsamına göre kanuna uygun işlem yapıp yapmadığıdır. İcra mahkemesi şikâyeti incelerken işlem tarihinde usulsüzlük bulunup bulunmadığını tespitle yetinecektir. Haczin sonradan usulsüz hâle geldiği, yok hükmünde olduğu iddiaları artık getirildiği takdirde sıra cetveline itirazda tartışılabilir.

Belirtildiği gibi şikâyet incelenirken icra mahkemesince icra dosyası getirilerek dosya kapsamına göre karar verileceğinden icra müdürünün işlem yaptığı zaman itibariyle yaptığı işlem kanuna aykırımıdır, hadiseye uygun mudur, değerlendirme bu konuda yapılmalıdır. İcra müdürünün 13.06.2016 tarihli haciz talebini kabul ettiği 23.06.2016 tarihinde dahi, icra dosyasında İİK 36/1 maddesi kapsamında alınmış mehil, getirilmiş tehir-i icra kararı bulunmamaktadır. HMK 367/1 maddesi gereği ilam temyiz edilmiş olsada takibin yürüyeceği, İİK 79., 85 maddeleri gereği talep hâlinde icra müdürünün haczi uygulamak zorunda olduğu ve bütün bunlara engel olabilecek İİK 40/1 maddesinde belirtilen bozma ilamının taraflarca getirilme ilkesi gereği borçlu tarafından dosya ibraz edilmediği nazara alındığında 23.06.2016 tarihinde icra müdürünün haczi kabul işleminde, bir usulsüzlük bulunmamaktadır.

Aksinin kabulü asıl alacak kadar teminat yatırıp tehir-i icra kararı almış borçlulara İİK 36. maddesi ile tanınan hukukî korumadan, tehir-i icra kararı almamış borçluyuda yararlandırmak sonucunu doğurur. Bu sonuç İİK da, para alacaklarına ilişkin ilamlı takip, HMK da temyizicraya etkisi hükümlerine aykırılık oluşturur.

Açıklanan gerekçelerle haciz işleminin iptaline ilişkin şikâyet başvurusunun reddi gerekir.

Şikâyetin kabulüne dair direnme kararının bozulması düşüncesinde olduğumuzdan sayın çoğunluğun onama yönündeki görüşüne katılmıyoruz.